

Nuvertėjimo apskaita

NUVERTĖJIMO PRASMĖ

- ▶ Viešojo sektoriaus subjekto turto nuvertėjimas – į apskaitą įtraukto turto vienetu **balansinės vertės sumažėjimas** (nuvertėjimas nėra turto nurašymas, o tik vertės sumažinimas).
  - *Turto, kurį reikia nuvertinti, pavyzdžiai:*
    - ▶ *Dalis turto sugadinta (dėl gaisro ar pan.);*
    - ▶ *Gautinos sumos iš subjektų, turinčių finansinių sunkumų (pvz., bankrutuojančių).*
- ▶ Turto nuvertėjimas turi būti pripažįstamas tam, kad finansinėse ataskaitose būtų parodoma teisinga turto vertė (ne didesnė).
- ▶ Bendrasis apskaitos principas – atsargumo principas reikalauja, kad turto vertė nebūtų nepagrįstai padidinta arba sumažinta. Todėl, jei turto vertė reikšmingai sumažėja, įstaiga turi jį nuvertinti.

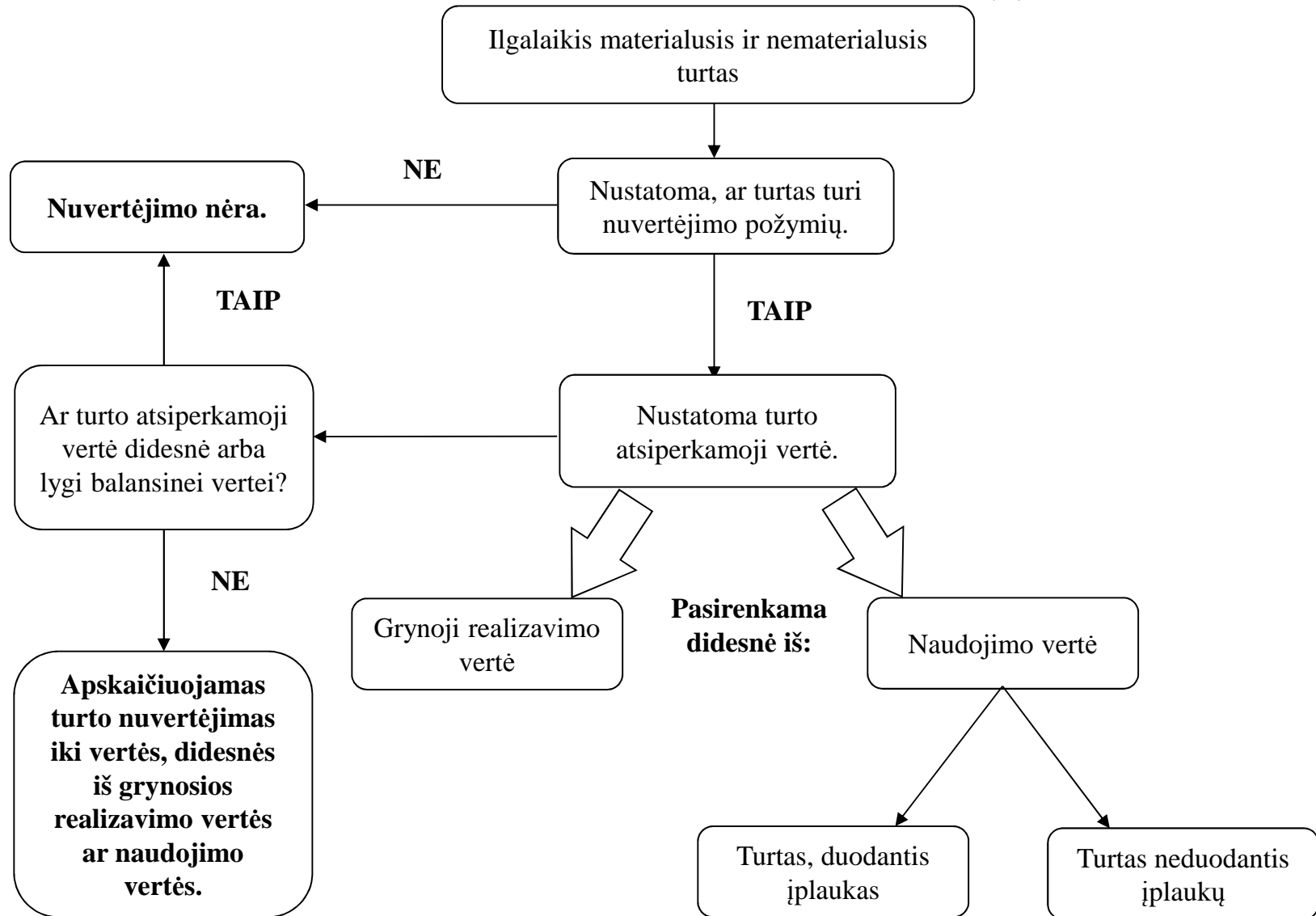
NUVERTĖJIMAS SKAIČIUOJAMAS ŠIAM TURTUI:

- ▶ Ilgalaikiam materialiajam turtui;
- ▶ Nematerialiajam turtui;
- ▶ Biologiniam turtui;
- ▶ Ilgalaikiam ir trumpalaikiam finansiniam turtui:
  - ▶ Investicijoms, apskaitomoms įsigijimo savikaina;
  - ▶ Gautinoms sumoms;
  - ▶ Pinigams;
- ▶ Atsargoms;
- ▶ Išankstiniams apmokėjimams ir kitam trumpalaikiam turtui.

NEMATERIALIOJO IR ILGALAIKIO MATERIALIOJO TURTO NUVERTĖJIMAS IR JO NUSTATYMAS (1)

- ▶ Nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimui apskaičiuoti yra taikomas 22-asis VSAFAS.
- ▶ Šis standartas nėra taikomas tiems IMT vienetams, kurie, remiantis 12-uoju VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas”, yra registruojami apskaitoje taikant tikrosios vertės metodą.

NEMATERIALIOJO IR ILGALAIKIO MATERIALIOJO TURTO NUVERTĖJIMAS IR JO NUSTATYMAS (2)

NEMATERIALIOJO IR ILGALAIKIO MATERIALIOJO TURTO NUVERTĖJIMAS IR JO NUSTATYMAS (3) – PAVYZDYS

- ▶ Įstaiga turi 3 pastatus, iš kurių; pirmojo pastato tik 2 aukštai yra naudojami (iš viso pastate 5 aukštai), antrasis pastatas nuomojamas kitiems subjektams, trečiasis naudojamas kaip administracinės patalpos.
- ▶ Pastatų likutinė vertė yra po 2 mln. Lt.
- ▶ Įplaukos, gaunamos iš 2-ojo pastato patalpų nuomos, yra 100 000 Lt per metus. Patalpų nuomos sutartis sudaryta 5-erių metų laikotarpiui su galimybe ją pratęsti, patalpų perleidimas kitam subjektui sutartyje nenumatytas.
- ▶ Nuomojamų patalpų nusidėvėjimo sąnaudos sudaro 140 000 Lt per metus.
- ▶ Nuomojamų patalpų komunalinės išlaidos, kurias įstaiga moka iš savo lėšų, kasmet sudaro 20 000 Lt.
- ▶ Rinkoje taikoma 5-erių metų laikotarpio palūkanų norma, už kurias viešojo sektoriaus subjektas galėtų gauti paskolą yra 5 %.

Ilgalaikis turtas		
1 pastatas Naudojami 2 aukštai iš 5	2 pastatas Nuomojamos patalpos kitiems subjektams	3 pastatas Administracinės patalpos

NEMATERIALIOJO IR ILGALAIKIO MATERIALIOJO TURTO NUVERTĖJIMO APSKAIČIAVIMO PROCESAS METŲ PABAIGOJE

1. Sudaroma turto vertės nustatymo komisija (turėtų būti nuolat veikianti, gali būti sudaroma 1 komisija visoms turto grupėms vertinti).

2. Turto vertės nustatymo komisija kiekvienų metų pabaigoje remdamasi inventorizacijos žiniaraščiu (žiniaraštyje galima matyti informaciją, kad turtas yra nenaudojamas, apgriuvęs, sugedęs, netinkamas naudoti ir pan.) arba kitais dokumentais (pvz., paskaičiavimais, ar patalpos nuomojamas nuostolingai) nustato, ar yra turto nuvertėjimo požymių.

3. Turto vertės nustatymo komisija parengia turto nuvertėjimo pažymą, kuri pateikiama Apskaitos (Finansų skyriui).

4. Apskaitos skyrius, gavęs nuvertėjimo pažymą registruoja turto nuvertėjimo nuostolius apskaitoje.

NEMATERIALIOJO IR ILGALAIKIO MATERIALIOJO TURTO NUVERTĖJIMAS APSKAIČIAVIMO PROCESAS KETVIRČIO PABAIGOJE

1. Atsakingi ar materialiai atsakingi asmenys praneša, kad turtas yra sugadintas, sugedęs, nebenaudojamas ar yra kitų nuvertėjimo požymių.

2. Turto vertės nustatymo komisija parengia turto nuvertėjimo pažymą, kuri pateikiama Apskaitos (Finansų skyriui) ketvirčio, kurį buvo pateikta informacija, pabaigoje.

3. Apskaitos skyrius, gavęs nuvertėjimo pažymą registruoja nuvertėjimo nuostolius apskaitoje tą ketvirtį, kai atsakingi ar materialiai atsakingi asmenys informavo komisiją apie nuvertėjimo požymių atsiradimą.

NEMATERIALIOJO IR ILGALAIKIO MATERIALIOJO TURTO NUVERTĖJIMO POŽYMIAI

Nuvertėjimo požymiai vertinami kiekvienų finansinių metų pabaigoje arba atliekant metinę inventorizaciją, arba esant poreikiui.

Išoriniai turto nuvertėjimo požymiai:

- ▶ reikšmingai sumažėjusi turto teikiamų paslaugų ar juo gaminamų produktų paklausa;
- ▶ per ataskaitinį laikotarpį turto rinkos vertė sumažėjo reikšmingai daugiau negu būtų sumažėjusi dėl įprastinio turto naudojimo per tą patį laikotarpį;
- ▶ per ataskaitinį laikotarpį VSS veiklos technologinėje, teisinėje aplinkoje arba vyriausybės politikoje įvyko reikšmingų pokyčių, susijusių su VSS turimo turto naudojimo apimtimi ir pobūdžiu, kurie daro neigiamą poveikį VSS veiklos rezultatams.

NEMATERIALIOJO IR ILGALAIKIO MATERIALIOJO TURTO NUVERTĖJIMO POŽYMIAI (2)

Vidiniai turto nuvertėjimo požymiai (1):

- ▶ **yra įrodymų, kad turtas ar turto dalis yra sugadinta** (*jeigu gedimas yra paprastas, turto nuvertėjimas nėra vertinamas, o turto remonto išlaidos yra pripažįstamos to ataskaitinio laikotarpio, kuriuo jos yra patiriamos, pagrindinės veiklos sąnaudomis. Jei turto gedimas reikalauja esminio pagerinimo (atkūrimo), kurį numatoma atlikti artimiausioje ateityje, t.y. per ne ilgesnį nei dvylikos mėnesių laikotarpį, tokio turto nuvertėjimas nėra vertinamas, tačiau informacija apie numatomą atlikti konkretaus turto esminį pagerinimą turi būti pateikta FA aiškinamajame rašte*);
- ▶ **viešojo sektoriaus subjektas turi turto, kuris dar nėra visiškai nudėvėtas (amortizuotas), tačiau jau nebenaudojamas veikloje;**
- ▶ **per ataskaitinį laikotarpį įvyko reikšmingų ilgalaikių pokyčių, susijusių su turto naudojimo apimtimi ir pobūdžiu** (*turto galimybių neišnaudojimas (prastovos); planuojama nutraukti ar restruktūrizuoti veiklą, kurią vykdant naudojamas šis turtas, planuojama perleisti turtą ankščiau, negu iki tol tikėtasi ir pan.*);

NEMATERIALIOJO IR ILGALAIKIO MATERIALIOJO TURTO NUVERTĖJIMO POŽYMIAI (3)

Vidiniai turto nuvertėjimo požymiai (2):

- ▶ **VSS turi nebaigtų statyti objektų, kurių nežadama užbaigti arba kuriuos užbaigti būtų ekonomiškai nenaudinga** (*reikia atsižvelgti į tai, ar statybos darbai yra laikinai atidedami, ar išlieka ketinimai ir yra patvirtinti planai tęsti darbus. Jeigu statybos darbai yra tik nukeliami iki konkrečios datos ateityje, ne ilgesniam nei dvylikos mėnesių laikotarpiui, projektas neturi būti laikomas sustabdytu projektu, kurio nuvertėjimas yra vertintinas*);
- ▶ **iš turto nuomos gaunamos pajamos nepadengia to turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ir kitų to turto eksploatavimo išlaidų;**
- ▶ **turtui eksploatuoti ir prižiūrėti reikia daugiau išlaidų, nei buvo numatyta iš pradžių;**
- ▶ **pinigų srautai iš įplaukas duodančio turto, kurį naudojant uždirbamos pajamos, yra reikšmingai mažesni, nei buvo numatyta;**
- ▶ **yra informacijos iš viešojo sektoriaus subjekto darbuotojų, valstybės tarnautojų ar padalinių, parodančios, kad turto naudojimo vertė yra žymiai mažesnė nei tikėtasi** (*tai galėtų būti pranešimai apie nenaudojamą turtą ir panašiai*);
- ▶ VSS gali nustatyti ir kitus turto nuvertėjimo požymius.

NEMATERIALIOJO IR ILGALAIKIO MATERIALIOJO TURTO NUVERTĖJIMO POŽYMIŲ IDENTIFIKAVIMAS

Turto nuvertėjimo požymiai	Identifikavimo būdas
Vidiniai turto nuvertėjimo požymiai:	
Yra įrodymų, kad turtas ar turto dalis yra sugadinta	Inventorizacijos metu identifikuojamas sugadintas turtas
Viešojo sektoriaus subjektas turi turto, kuris dar nėra visiškai nudėvėtas (amortizuotas), tačiau jau nebenaudojamas veikloje;	Inventorizacijos metu identifikuojamas turtas, kuris nėra naudojamas veikloje
Per ataskaitinį laikotarpį įvyko reikšmingų ilgalaikių pokyčių, susijusių su turto naudojimo apimtimi ir pobūdžiu	Inventorizacijos metu arba per ataskaitinį laikotarpį informacija gaunama iš atsakingo už turtą asmens
VSS turi nebaigtų statyti objektų, kurių nežadama užbaigti arba kuriuos užbaigti būtų ekonomiškai nenaudinga	Nebaigtos statybos objektų peržiūra inventorizacijos metu arba atsakingas asmuo identifikuoja per ataskaitinį laikotarpį

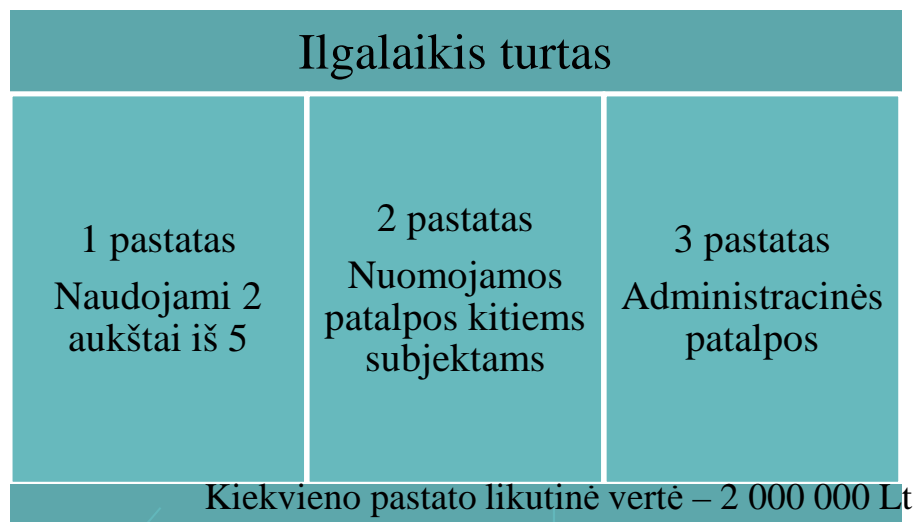
NEMATERIALIOJO IR ILGALAIKIO MATERIALIOJO TURTO NUVERTĖJIMO POŽYMIŲ IDENTIFIKAVIMAS (2)

Turto nuvertėjimo požymiai	Identifikavimo būdas
Vidiniai turto nuvertėjimo požymiai:	
Iš turto nuomos gaunamos pajamos nepadengia to turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ir kitų to turto eksploatavimo išlaidų;	Turto nuomos pajamų pagal išrašytas sąskaitas faktūras arba pasirašytas sutartis palyginimas su to turto nusidėvėjimo suma nurodyta turto nusidėvėjimo skaičiavimo žiniaraštyje ir kitomis išlaidomis, susijusiomis su nuomojamų turto (išlaidas patvirtinančių dokumentų peržiūra).
Turtui eksploatuoti ir prižiūrėti reikia daugiau išlaidų, nei buvo numatyta iš pradžių.	Inventorizacijos metu arba per ataskaitinį laikotarpį informacija gaunama iš atsakingo už turtą asmens
Pinigų srautai iš įplaukas duodančio turto, kurį naudojant uždirbamos pajamos, yra reikšmingai mažesni, nei buvo numatyta;	Prognozinių pajamų palyginimas su faktiškai uždirbamomis pajamomis
Yra informacijos iš viešojo sektoriaus subjekto darbuotojų, valstybės tarnautojų ar padalinių, parodančios, kad turto naudojimo vertė yra žymiai mažesnė nei tikėtasi	Inventorizacijos metu arba per ataskaitinį laikotarpį informacija gaunama iš atsakingo už turtą asmens

► Pagal panaudos sutartis atiduoto turto nuvertėjimo požymius turi nurodyti turtą gavęs subjektas pagal panaudą atiduoto turto suderinimo pažymoje ataskaitinio laikotarpio pabaigoje.

NEMATERIALIOJO IR ILGALAIKIO MATERIALIOJO TURTO NUVERTĖJIMO POŽYMIAI (4) - PAVYZDYS

Nuvertėjimo požymiai:

► viešojo sektoriaus subjektas turi turto, kuris dar nėra visiškai nudėvėtas (amortizuotas), tačiau jau nebe naudojamas veikloje

► iš turto nuomos gaunamos pajamos (100 000 Lt) nepadengia to turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ir kitų to turto eksploatavimo išlaidų (140 000 Lt+20 000 Lt)

► nuvertėjimo požymių nėra

NEMATERIALIOJO IR ILGALAIKIO MATERIALIOJO TURTO NUVERTĖJIMO POŽYMIAI (5)

Jeigu yra **nuvertėjimo požymių**, VSS turi nustatyti turto **atsiperkamąją vertę** ir palyginti ją su turto **balansine verte**

balansine vertė > **atsiperkamoji vertė** => **turtas nuvertėjęs**

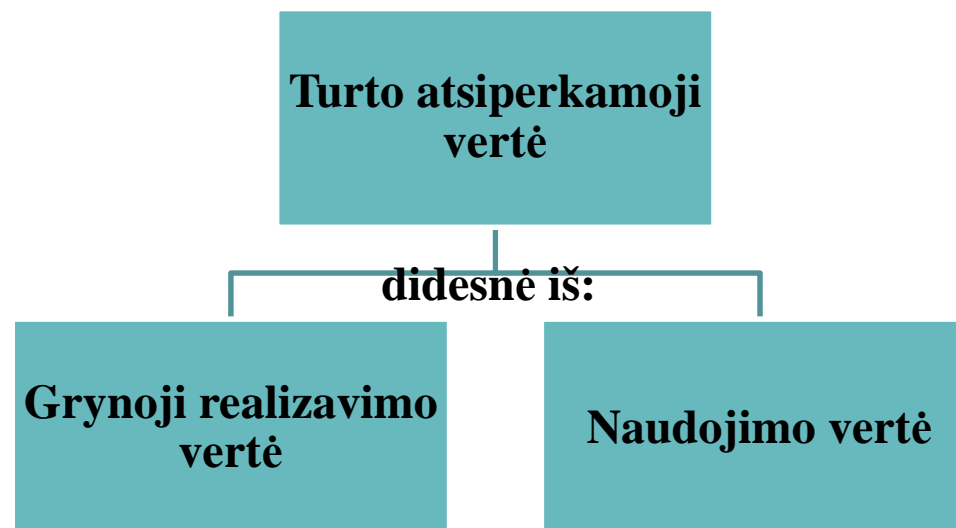
balansinė vertė ≤ **atsiperkamoji vertė** => **turtas nenuvertėjęs**

Jeigu yra turto nuvertėjimo požymių, net jeigu turtas nėra nuvertėjęs, turi būti peržiūrimas ir, jeigu reikia, koreguojamas turto naudingo tarnavimo laikas arba turto likvidacinė vertė.

Nesant požymių, kad turtas yra nuvertėjęs, turto atsiperkamoji vertė nėra nustatoma, ir turto nuvertėjimas nėra vertinamas.

Literatūros, mokslo ir meno kūrinių, kultūros ir kitų vertybių nuvertėjimo požymiai nėra vertinami, išskyrus tuos atvejus, kai nurodyti kūriniai ir vertybės buvo sugadinti.

NEMATERIALIOJO IR ILGALAIKIO MATERIALIOJO TURTO ATSIPERKAMOJI VERTĖ

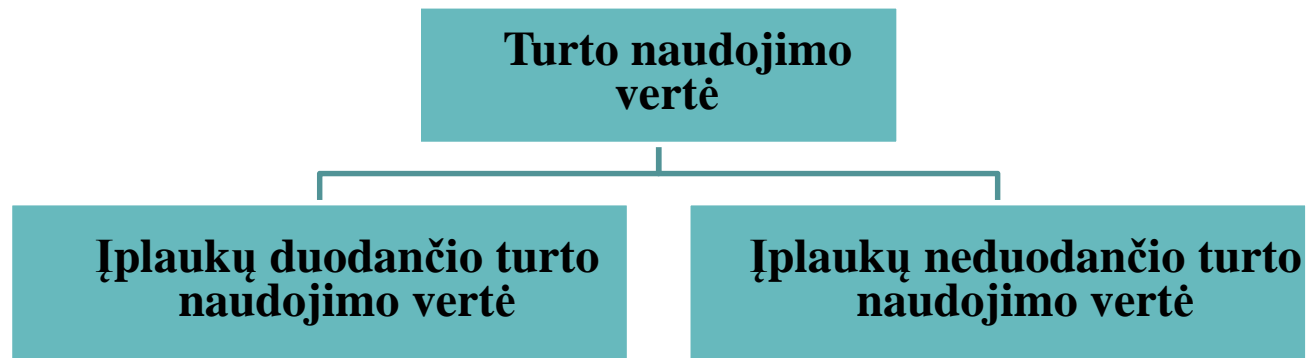
Pavyzdys:

Turto balansinė vertė	2 mln. Lt
Grynoji realizavimo vertė	500 tūkst. Lt
Naudojimo vertė	1,6 mln. Lt
<i>Turtas turi būti nuvertintas, nes balansinė vertė 2 mln. Lt yra didesnė už naudojimo vertę 1,6 mln. Lt</i>	
Turtas nuvertinamas iki:	1,6 mln. Lt

Turto balansinė vertė	2 mln. Lt
Grynoji realizavimo vertė	2 mln. Lt
Naudojimo vertė	1,6 mln. Lt
<i>Turtas neturi būti nuvertintas, nes balansinė vertė 2 mln. Lt yra lygi grynajai realizavimo vertei 2mln. Lt</i>	

TURTO NAUDOJIMO VERTĖ

- ▶ Įplaukų duodantis turtas – turtas, kurį VSS valdo, juo disponuoja ir jį naudoja įplaukoms iš komercinės veiklos gauti.
- ▶ Įplaukų neduodantis turtas – turtas, kurį VSS valdo, juo disponuoja ir naudoja savo veikloje, bet nėra naudojamas įplaukoms iš komercinės veiklos gauti.
- ▶ **Turto naudojimo vertė neskaiciuojama kai:**
  - ▶ Turto grynoji realizavimo vertė mažesnė už to turto balansinę vertę ir nėra priežasties manyti, kad turto naudojimo vertė reikšmingai viršija grynąją realizavimo vertę (*pavyzdžiui, nustatoma grynoji realizavimo vertė turto, kuris įstaigos veikloje naudojamas labai nedaug ir yra aišku, kad apskaičiuota turto naudojimo vertė nebus didesnė už grynąją turto realizavimo vertę. Turto vertinimo komisija sudaro pažymą, kurioje nurodo priežastis, kodėl turto naudojimo vertė nebuvo skaičiuojama ir pateikia ją apskaitos (finansų) skyriui*);
  - ▶ VSS visiškai negali naudoti turto savo veikloje (*tokio turto naudojimo vertė yra lygi nuliui*);
  - ▶ VSS turi įrodymų, kad to turto grynoji realizavimo vertė yra didesnė negu to turto balansinė vertė prieš nuvertėjimo įvertinimą, turto naudojimo vertės nustatyti nebūtina;

Kai nėra patikimos informacijos grynajai realizavimo vertei nustatyti, tokiu atveju turto atsiperkamoji vertė nustatoma pagal jo naudojimo vertę.

ĮPLAUKŲ DUODANČIO TURTO NAUDOJIMO VERTĖ (6) - PAVYZDYS

Pastatas		<ul style="list-style-type: none"> ▶ Įplaukas duodantis turto vienetas – 2-asis pastatas; ▶ Patalpų nuomos sutartis sudaryta 5-eriems metams su galimybe ją pratęsti; ▶ Patalpų perleidimas kitam subjektui sutartyje nenumatytas;
1 pastatas Naudojami 2 aukštai iš 5 Likutinė pastato vertė – 2'000 000 Lt	2 pastatas Nuomojamos patalpos kitiems subjektams	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Rinkoje taikoma 5-erių metų laikotarpio palūkanų norma, už kurias viešojo sektoriaus subjektas galėtų gauti paskolą yra 5 %; ▶ Pajamų iš patalpų nuomos augimas nėra numatytas; ▶ Nuomojamų patalpų komunalinės išlaidos, kurias įstaiga moka iš savo lėšų, kasmet sudaro 20 000 Lt.

$$TV = \frac{100000 - 20000}{(0.05 - 0)} \times \frac{1}{(1 + 0.05)^5} = 1253641,87Lt$$

$$DV = \frac{80000_1}{(1 + 0.05)^1} + \frac{80000_2}{(1 + 0.05)^2} + \frac{80000_3}{(1 + 0.05)^3} + \frac{80000_4}{(1 + 0.05)^4} + \frac{80000_5}{(1 + 0.05)^5} + 1253641,87 = 1600000Lt$$

Būsimųjų pinigų srautų dabartinė vertė

Tęstinumo vertė

ĮPLAUKŲ NEDUODANČIO TURTO NAUDOJIMO VERTĖ

Turto naudojimo vertei nustatyti gali būti naudojami šie būdai:

- ▶ proporcingo nuvertėjimo;
- ▶ nudėvėtų (amortizuotų) turto atkūrimo išlaidų;
- ▶ turto naudojimo galimybių proporcijos;
- ▶ turto remonto (rekonstrukcijos) išlaidų.

Konkretus būdas parenkamas priklausomai nuo nuvertėjimo pobūdžio ir turimos informacijos, tačiau rekomenduojama vadovautis tokiomis nuostatomis:

- ▶ pagrindinis būdas - proporcingo nuvertėjimo būdas;
- ▶ jeigu turto nuvertėjimas yra susijęs su fiziniu turto sugadinimu ir galima patikimai įvertinti, kiek kainuos turto remontas (rekonstravimas), turto naudojimo vertė turėtų būti apskaičiuojama turto remonto (rekonstravimo) išlaidų būdu;
- ▶ kitais atvejais, pavyzdžiui, jeigu turto nuvertėjimas yra susijęs su ilgalaikio pobūdžio teisinės ar technologinės aplinkos, valstybinės politikos, turto naudojimo apimties ar pobūdžio pasikeitimu, turto naudojimo vertė turėtų būti apskaičiuojama amortizuotų (nudėvėtų) turto atkūrimo išlaidų būdu arba naudojimo galimybių proporcijos būdu.

ĮPLAUKŲ NEDUODANČIO TURTO NAUDOJIMO VERTĖ (2)

Proporcingo nuvertėjimo būdas

- ▶ Turto naudojimo vertė nustatoma iš turto balansinės vertės prieš turto nuvertėjimo įvertinimą atėmus sumą, kuria įvertintas turto naudojimo galimybių sumažėjimas.
- ▶ Turto naudojimo galimybių sumažėjimas nustatomas pagal tai, kuri turto dalis (išreikšta šimtosiomis vieneto dalimis) dėl tam tikrų aplinkybių (sugadinimas, draudimas naudoti ir panašiai) negali būti panaudojama. Turto naudojimo vertė skaičiuojama tik tos turto dalies, kuri gali būti naudojama paslaugoms teikti ar prekėms gaminti. **Turto naudojimo vertė yra apskaičiuojama taip:**

$$NV = LV * N$$

NV – turto naudojimo vertė;

LV – turto balansinė vertė prieš turto nuvertėjimo įvertinimą;

N – turto dalis, kuri gali būti naudojama po įvykių, lėmusių turto nuvertėjimą.

Pavyzdys:

Gaisro metu buvo apgadintas keturių aukštų administracinis pastatas. Dėl gaisro ir gesinimo metu padarytų nuostolių vienas pastato aukštas yra nebetinkamas naudoti. Pastato balansinė vertė prieš gaisrą sudarė 1 000 000 litų. Kadangi ¼ (25%) pastato dalis netinkama naudoti, tinkama naudoti liko ¾ (75%) pastato. Pastato naudojimo vertė po gaisro sudaro 750 000 litų (1 000 000 * 75% = 750 000). Turto nuvertėjimo nuostoliai sudaro 250 000 litų (1 000 000 – 750 000 = 250 000).

IPLAUKŲ NEDUODANČIO TURTO NAUDOJIMO VERTĖ (3) - PAVYZDYS

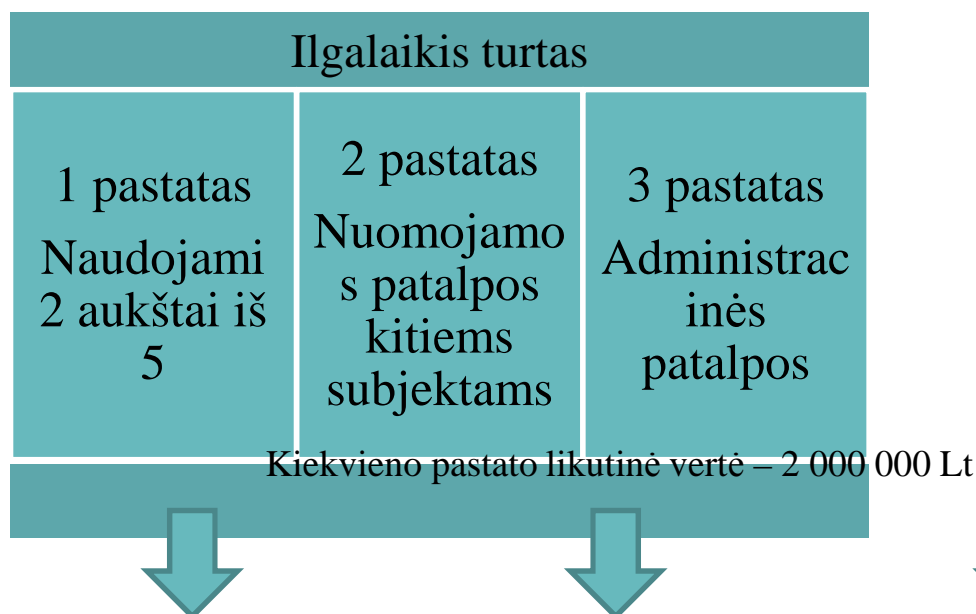
Ilgalaikis turtas		
<p>1 pastatas Naudojami 2 aukštai iš 5 Kiekvieno pastato likutinė vertė – 2 000 000 Lt</p>	<p>2 pastatas Nuomojamos patalpos kitiems subjektams likutinė vertė – 2 000 000 Lt</p>	<p>3 pastatas: Administracinės patalpos</p>

- ▶ 3 iš 5 pastato aukštų negali būti naudojami veikloje;
- ▶ Viso pastato grynoji realizavimo vertė, nustatyta atsižvelgiant į tokios pačios paskirties pastato rinkos kainą, yra 1,5 mln. Lt.
- ▶ Balansinė 1-ojo pastato vertė yra 2 mln. Lt
- ▶ Turi būti apskaičiuota 1-ojo pastato naudojimo vertė.

Turto naudojimo vertės apskaičiavimas:

$$NV = 2000000 * 2/5 = 800000 \text{ Lt}$$

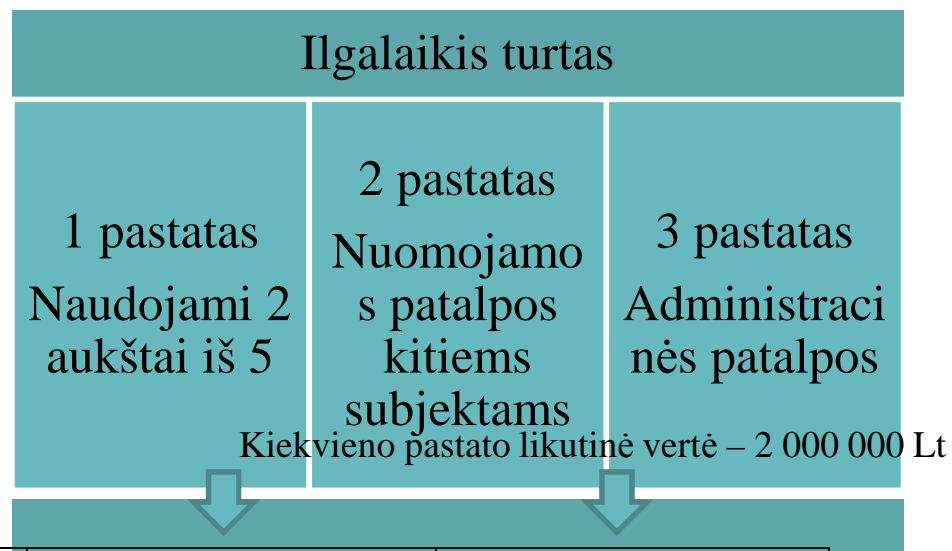
NEMATERIALIOJO IR ILGALAIKIO MATERIALIOJO TURTO NUVERTĖJIMAS IR JO NUSTATYMAS - PAVYZDYS

Balansinė vertė	2 mln. Lt	2 mln. Lt	2 mln. Lt
Grynoji realizavimo vertė	1.5 mln.Lt	1.5 mln.Lt	-
Naudojimo vertė	800 tūkst. Lt	1.6 mln.Lt	-
<i>Išvada</i>	<i>Turtas turi būti nuvertintas, nes balansinė vertė 2 mln. Lt yra didesnė už grynojo realizavimo vertę 1,5 mln. Lt</i>	<i>Turtas turi būti nuvertintas, nes balansinė vertė 2 mln. Lt yra didesnė už naudojimo vertę 1,6 mln. Lt</i>	<i>Turtas neturi būti nuvertintas, nes nėra turto nuvertėjimo požymių</i>
Turtas nuvertinamas iki:	1.5 mln.Lt	1.6 mln.Lt	-

NEMATERIALIOJO IR ILGALAIKIO MATERIALIOJO TURTO NUVERTĖJIMAS IR JO NUSTATYMAS (2) - PAVYZDYS

Apskaitoje registruojami turto nuvertėjimo nuostoliai:

D 8709XXX Nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudos	500 tūkst. Lt	400 tūkst. Lt
K 1XXXXX3 Ilgalaikio turto vertės padidėjimas arba sumažėjimas	500 tūkst. Lt	400 tūkst. Lt
K 70XXXXX Finansavimo pajamos	500 tūkst. Lt	400 tūkst. Lt
D 42XXXX2 Finansavimo sumos (panaudotos) iš valstybės biudžeto	500 tūkst. Lt	400 tūkst. Lt

ILGALAIKIO MATERIALIOJO, NEMATERIALIOJO TURTO NUVERTĖJIMO PANAIKINIMAS

- ▶ Sudarydamas finansines ataskaitas viešojo sektoriaus subjektas nustato, ar nėra požymių, kad ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais pripažintų turto nuvertėjimo nuostolių nebėra ar kad turto nuvertėjimas reikšmingai sumažėjo. Jei tokių požymių yra, turi būti perskaičiuojama turto atsiperkamoji vertė.
- ▶ Vertinant, ar ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais pripažinti turto nuvertėjimo nuostoliai išnyko arba sumažėjo, turi būti atsižvelgiama į išorinius ir vidinius požymius.

ILGALAIKIO MATERIALIOJO, NEMATERIALIOJO TURTO NUVERTĖJIMO PANAIKINIMAS (2)

Išoriniai turto vertės padidėjimo požymiai:

- ▶ paslaugų, kurioms teikti naudojamas turtas, ar juo gaminamų produktų paklausos padidėjimas;
- ▶ per ataskaitinį laikotarpį labai padidėjusi turto rinkos vertė;
- ▶ technologinėje, rinkos, ekonominėje ar teisinėje aplinkoje įvyksta reikšmingų pokyčių, kurie praplečia turto, kuris buvo nuvertėjęs, naudojimo pobūdį arba apimtį.

Vidinis turto vertės padidėjimo požymis:

- ▶ per ataskaitinį laikotarpį reikšmingai pakeista turto panaudojimo ar tikėtino panaudojimo apimtį ar būdas arba tikėtina, kad jis pasikeis netolimoje ateityje, ir tokie ilgalaikiai pokyčiai teigiamai paveikė (paveiks) viešojo sektoriaus subjekto veiklą. Šie pokyčiai apima veiksmus, kuriais pagerintas (siekiama pagerinti) turto panaudojimo rezultatyvumas arba siekiama restruktūrizuoti veiklą, kurioje minėtas turtas naudojamas.

ILGALAIKIO MATERIALIOJO, NEMATERIALIOJO TURTO NUVERTĖJIMO PANAIKINIMAS (3)

- ▶ Apskaitoje registruojama turto nuvertėjimo panaikinimo operacija, kai turtas, kuriam ankstesniais laikotarpiais buvo paskaičiuotas nuvertėjimas, buvo įsigytas iš valstybės biudžeto lėšų:

K 8709XXX Nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudos

D 1XXXXX3 Ilgalaikio turto vertės padidėjimas arba sumažėjimas

D 70XXXXX Finansavimo pajamos

K 42XXXXX2 Finansavimo sumos (panaudotos) iš valstybės biudžeto

- ▶ Nurašant ilgalaikį turtą iš apskaitos, kuriam ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais buvo paskaičiuotas nuvertėjimas, galima neskaičiuoti turto nuvertėjimo iki 0 Lt vertės, jeigu tas turtas nurašomas tą patį ataskaitinį laikotarpį.

Atsargų nuvertėjimas

ATSARGŲ NUVERTĖJIMAS

Atsargų nuvertėjimas - atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikainos sumažinimas iki grynosios realizavimo vertės (toliau – GRV), kuris atliekamas tam, kad turto balansinė vertė neviršytų būsimos ekonominės naudos ar paslaugų vertės, kurią tikimasi gauti tą turta pardavus, išmainius ar sunaudojus.

- ▶ **SVARBU:** NUVERTĖJIMAS SKAIČIUOJAMAS TIK BALANSE APSKAITOMOMS ATSARGOMS;
- ▶ TRUMPALAIKIS TURTAS, ATIDUOTAS NAUDOTI YRA APSKAITOMAS NEBALANSINĖSE SĄSKAITOSE, TODĖL JO NUVERTĖJIMAS NĖRA SKAIČIUOJAMAS.

Grynoji realizavimo vertė - įprastinės veiklos metu įvertinta turto pardavimo kaina, atėmus įvertintas turto vieneto gamybos baigimo išlaidas ir įvertintas turto pardavimo, perleidimo ar mainų išlaidas.

ATSARGŲ ĮSIGIJIMO AR PASIGAMINIMO SAVIKAINOS SUMAŽINIMAS IKI GRV REALIZAVIMO VERTĖS

- ▶ Dažniausiai galimi tokie atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikainos sumažinimo iki GRV atvejai:
  - ▶ atsargos sugenda arba yra sugadintos;
  - ▶ atsargos visiškai ar iš dalies pasenusios.
- ▶ Retesni galimi atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikainos sumažinimo iki GRV atvejai:
  - ▶ atsargų pardavimo kaina sumažėjo arba išaugo įvertintos gamybos baigimo išlaidos;
  - ▶ gamybai naudojamų atsargų rinkos kainų sumažėjimas lemia ir pagamintos produkcijos kainų sumažėjimą ir akivaizdu, kad pagamintos produkcijos savikaina viršys gamybai naudojamų atsargų ir pagamintos produkcijos GRV.
- ▶ Kadangi paprasčiausias būdas įvertinti atsargų nuvertėjimą yra inventorizacijos metu, rekomenduojama inventorizacijos žiniaraštyje atskirame stulpelyje nurodyti atsargų nuvertėjimo požymį, jeigu toks yra, todėl inventorizacijos komisija privalo*:
  - ▶ nurodyti, ar atsargas, kurios nenaudojamos 0,5 – 1 metus ar ilgiau, įmanoma panaudoti ateityje ir ar jos bus panaudojamos;
  - ▶ identifikuoti sugedusias, sugadintas, morališkai pasenusias atsargas;
  - ▶ nurodyti kitus galimus atsargų vertės sumažėjimo požymius.

*Toks atsargų nuvertėjimo vertinimo būdas turėtų būti numatytas įstaigos vidaus taisyklėse.

ATSARGŲ NUVERTĖJIMO APSKAIČIAVIMO PROCESAS METŲ PABAIGOJE

1. Sudaroma atsargų vertės nustatymo komisija (turėtų būti nuolat veikianti, gali būti sudaroma 1 komisija visoms turto grupėms vertinti).

2. Atsargų vertės nustatymo komisija kiekvienų metų pabaigoje iš inventorizacijos žiniaraščio (žiniaraštyje galima matyti informaciją, kad turtas yra nenaudojamas, apgriuvęs, sugedęs, netinkamas naudoti ir pan.) arba kitais dokumentais (pvz., tokio pat turto pirkimo sandorių dokumentai) nustato, ar yra atsargų nuvertėjimo požymių.

3. Atsargų vertės nustatymo komisija parengia atsargų nuvertėjimo pažymą, kuri pateikiama Apskaitos (Finansų skyriui).

4. Apskaitos skyrius, gavęs nuvertėjimo pažymą registruoja nuvertėjimo nuostolius apskaitoje.

ATSARGŲ NUVERTĖJIMO APSKAIČIAVIMO PROCESAS KETVIRČIO PABAIGOJE

1. Atsakingi ar materialiai atsakingi asmenys praneša, kad atsargos yra sugadintos, sugedusios, morališkai pasenusios ar yra kitų nuvertėjimo požymių.

2. Atsargų vertės nustatymo komisija parengia atsargų nuvertėjimo pažymą, kuri pateikiama Apskaitos (Finansų skyriui) ketvirčio, kurį buvo pateikta informacija pabaigoje.

3. Apskaitos skyrius, gavęs nuvertėjimo pažymą registruoja nuvertėjimo nuostolius apskaitoje tą ketvirtį, kai atsakingi ar materialiai atsakingai informavo komisiją apie nuvertėjimo požymių atsiradimą.

ATSARGŲ NUVERTĖJIMAS (2)

- ▶ Atsargos laikomos nuvertėjusiomis, jei atsargų grynoji realizavimo vertė mažesnė už jų įsigijimo savikainą. Jei atsargų grynoji realizavimo vertė yra didesnė už jų įsigijimo ar pasigaminimo savikainą, atsargų sąskaitų likučiai nekoreguojami;
- ▶ Atsargų grynoji realizavimo vertė turi būti nustatoma pagrįstai, atsižvelgiant į kainos ar atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikainos svyravimus.

Pavyzdžiui, sudarant tarpines finansines ataskaitas, atsargų, įsigytų viešųjų pirkimų metu, įsigijimo savikaina gali neatitikti grynosios realizavimo vertės tarpinio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, kadangi tokios atsargos buvo įsigytos už didesnę nei dabartinę rinkos kainą. Jei tokias atsargas ketinama sunaudoti dar per šį metinį ataskaitinį laikotarpį, tuomet atsargų grynosios realizavimo vertės nustatyti nereikėtų. Grynąją realizavimo vertę taip pat gali paveikti infliacija, paklausos pokyčiai, nauji technologiniai išradimai.

ATSARGŲ NUVERTĖJIMAS (4) - PAVYZDYS

Įstaiga iš valstybės biudžeto lėšų įsigijo 10 vnt. spausdintuvo rašalo kasečių po 100 Lt, iš viso šių atsargų įsigijimo savikaina 1000 Lt. Po audros buvo užlietas įstaigos sandėlis, kuriame laikomos atsargos, ir 5 vnt. rašalo kasečių buvo visiškai sugadinti. Atsargoms, kurios buvo sugadintos turi būti paskaičiuotas nuvertėjimas:

$$5 \times 100 = 500 \text{ Lt}$$

Atsargų nuvertėjimo registravimas apskaitoje:

▶ D 8709XXX Nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudos	500 Lt
▶ K 2XXXXX Atsargos	500 Lt
▶ D 4XXXXX Finansavimo sumos (panaudotos) iš valstybės biudžeto	500 Lt
▶ K 70XXXX Finansavimo pajamos	500 Lt

ATSARGŲ NUVERTĖJIMO ATKŪRIMAS

- ▶ Kai išnyksta aplinkybės, dėl kurių atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikaina buvo sumažinta arba sumažėja tų aplinkybių poveikis, atsargų vertės sumažėjimas atkuriamas taip, kad nauja balansinė vertė būtų lygi atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikainai arba patikslintai GRV, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė. Atsargų vertė negali būti nustatyta didesnė negu jų įsigijimo ar pasigaminimo savikaina.

Išankstinių apmokėjimų, gautinų sumų ir kito trumpalaikio turto nuvertėjimas

IŠANKSTINIŲ APMOKĖJIMŲ NUVERTĖJIMO POŽYMIAI

- ▶ Išankstinių apmokėjimų nuvertėjimas yra vertinamas tik tuomet, jeigu yra požymių, kad paslaugos arba prekės, už kurias buvo sumokėta, arba jų dalis nebus gauta dėl šių priežasčių (išankstinių apmokėjimų nuvertėjimo požymiai nurodyti 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“):
  - ▶ skolininkas laiku nepateikė prekių ar nesuteikė paslaugų, už kurias buvo iš anksto sumokėta, ir praleistas terminas kelia pagrįstų abejonų, kad už atliktus išankstinius apmokėjimus bus gautos prekės ar paslaugos;
  - ▶ viešojo sektoriaus subjekto atlikti išankstiniai apmokėjimai yra ginčijami ir yra tikimybė, jog ginčas bus išspręstas ne viešojo sektoriaus subjekto naudai;
  - ▶ tiekiantis prekes ar teikiantis paslaugas, už kurias buvo iš anksto sumokėta, subjektas bankrutavo arba yra pradėta jo bankroto procedūra;
  - ▶ pradėti priverstiniai teisiniai išankstinių apmokėjimo sumų arba prekių ar paslaugų, už kurias buvo iš anksto sumokėta, išieškojimo veiksmai.
- ▶ Viešojo sektoriaus subjektas gali nustatyti ir kitus išankstinių apmokėjimų nuvertėjimo požymius, kurie gali lemti, jog dalis prekių arba paslaugų nebus gautos.
- ▶ Išankstinių apmokėjimų nuvertėjimas yra nustatomas proporcingai neatgautinai prekių ar paslaugų daliai.

IŠANKSTINIŲ APMOKĖJIMŲ NUVERTĖJIMAS IR JO NUSTATYMAS - PAVYZDYS

Iki paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos apskaitoje buvo įregistruoti išankstiniai apmokėjimai įmonei už pastatų priežiūros paslaugas, suma 20 000 Lt. Sužinota, kad yra pradėta subjekto, kuriam buvo iš anksto sumokėta, bankroto procedūra, ir tikimybė, kad bus gautos paslaugos, už kurias buvo atlikti išankstiniai apmokėjimai, ir galimybė atgauti iš anksto apmokėtą sumą yra labai maža. Tokiu atveju apskaitoje reikėtų registruoti šių išankstinių apmokėjimų 100 % nuvertėjimą.

Išankstinio apmokėjimo nuvertėjimo registravimas apskaitoje, kai išankstiniai apmokėjimai buvo sumokėti iš valstybės biudžeto lėšų:

▶ D 8709XXX Nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudos	20000 Lt
▶ K 2XXXXXX Išankstiniai apmokėjimai	20000 Lt
▶ D 4XXXXXX Finansavimo sumos (panaudotos) iš valstybės biudžeto	20000 Lt
▶ K 70XXXXX Finansavimo pajamos	20000 Lt

IŠANKSTINIŲ APMOKĖJIMŲ IR KITO TRUMPALAIKIO TURTO NUVERTĖJIMO ATKŪRIMAS

- ▶ Jei VSS nustato, kad ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais pripažintų nuvertėjimo nuostolių nebėra arba kad turto nuvertėjimas reikšmingai sumažėjo, turi būti perskaičiuojama išankstinių apmokėjimų ir kito trumpalaikio turto grynoji vertė.
- ▶ Vertinant, ar ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais pripažinti nuostoliai dėl išankstinių apmokėjimų nuvertėjimo išnyko arba sumažėjo, turi būti atsižvelgiama į šiuos požymius:
  - ▶ pradėtos gauti prekės arba paslaugos, už kurias buvo atlikti išankstiniai apmokėjimai;
  - ▶ su tiekėju, kuriam atliktas išankstinis mokėjimas, yra pasiektas naujas susitarimas dėl prekių pristatymo ar paslaugų teikimo grafiko ir yra įrodymų, kad šio grafiko bus laikomasi. Tokie įrodymai gali būti gautos paslaugos ar prekės pagal sutartą grafiką;
  - ▶ ginčas dėl prekių tiekimo arba paslaugų teikimo, už kurias buvo atlikti išankstiniai apmokėjimai, tiekimo buvo išspręstas VSS naudai.
- ▶ Ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais pripažintų išankstinių apmokėjimų ar kito trumpalaikio turto nuvertėjimo nuostolių panaikinimas ar sumažinimas apskaitoje registruojamas didinant išankstinių apmokėjimų ar kito trumpalaikio turto balansinę vertę ir ta pačia suma mažinant ataskaitinio laikotarpio pagrindinės veiklos sąnaudas.

GAUTINŲ SUMŲ NUVERTĖJIMAS

- ▶ Gautinų sumų balansinė vertė apskaitoje turi būti mažinama įvertintų abejotinų gautinų sumų dydžiu, t. y. sumos turi būti rodomos grynąja verte, iš įsigijimo savikainos atėmus nustatytas neatgautinas sumas. Grynosios vertės koregavimas nėra gautinos sumos nurašymas, nes įstaiga neatsisako pretenzijų į šias sumas. Gautina suma nenurašoma tol, kol įstaiga turi teisę į gautinas sumas.
- ▶ Gautinų sumų vertė yra sumažėjusi, jei jų balansinė vertė yra didesnė už tikėtiną atgauti sumą.
- ▶ Gautinų sumų nuvertėjimas kaupiamas sąskaitose 22XXXX3.
- ▶ Užregistravus gautinų sumų nuvertėjimą, balansinė gautinų sumų vertė sumažėja, tačiau registravimo sąskaitose - 22XXXX1 ir 16XXXX1 išlieka informacija apie įsigijimo savikainą. Užregistruotas nuvertėjimas negali būti didesnis negu įsigijimo savikaina.

GAUTINŲ SUMŲ NUVERTĖJIMAS (2)

- ▶ Gautinų sumų nuvertėjimas gali būti skaičiuojamas:
  - ▶ Kiekvienai gautinai sumai atskirai arba
  - ▶ Gautinos sumos grupuojamos pagal tam tikrą požymį ir nuvertėjimas skaičiuojamas visai tam tikrai gautinų sumų grupei.
- ▶ Gautinų sumų grupavimas taikomas tais atvejais, kai yra labai didelis kiekis skolininkų ir sudėtinga arba neįmanoma gautinų sumų nuvertėjimo paskaičiuoti kiekvienai sumai.
- ▶ Tokiu atveju turėtų būti nustatoma, kokiai gautinų sumų grupės daliai turi būti skaičiuojamas nuvertėjimas, pvz., gautinoms administracinėms baudoms iš vyresnių nei 60 metų amžiaus gyventojų, taikomas 30% nuvertėjimas, remiantis statistine informacija, kad surenkama tik 70% administracinių baudų, paskirtų vyresniems nei 60 metų amžiaus gyventojams.
- ▶ Kiekvienas subjektas gautinų sumų nuvertėjimo metodą ir normatyvus turi apsirašyti ir pasitvirtinti vadovo patvirtintame apskaitos vadove (politikoje).
- **SVARBU:** Tikimybė atgauti išieškotinas sumas už padarytą žalą dažniausiai būna nedidelė, todėl išieškotinos sumos daugeliu atveju reikia registruoti nuvertėjimą.

GAUTINŲ SUMŲ NUVERTĖJIMO POŽYMIAI

- ▶ Paskutinę kiekvieno ataskaitinio laikotarpio (ketvirčio) dieną turi būti nustatyta, ar yra požymių, kad gautinų sumų balansinė vertė gali būti sumažėjusi. Jeigu yra nuvertėjimo požymių, turi būti nustatyta tikėtina atgauti suma ir pripažintos sąnaudos dėl gautinų sumų nuvertėjimo, kurios registruojamas kaip pagrindinės ar kitos veiklos sąnaudos.
- ▶ Nuvertėjimo požymiai:
  - ▶ nesilaikoma sutarties sąlygų, pavyzdžiui, laiku nesumokamos skolos arba nevykdomi įsipareigojimai;
  - ▶ dėl ekonominių ar teisinių priežasčių, susijusių su skolininko finansiniais sunkumais, viešojo sektoriaus subjektas suteiktų skolininkui nuolaidų, kurių priešingu atveju nebūtų suteikęs;
  - ▶ finansinio turto nuvertėjimas buvo pripažintas ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu;
  - ▶ ankstesnė patirtis rodo, kad nebus atgauta visa gautinų sumų vertė.
- ▶ Viešojo sektoriaus subjektas gali nustatyti ir kitus požymius negu nurodyti anksčiau, rodančius, kad gautinos sumos gali būti nuvertėjusios.

GAUTINŲ SUMŲ NUVERTĖJIMO APSKAIČIAVIMO PROCESAS KETVIRČIO PABAIGOJE

1. Kiekvieno ketvirčio (ataskaitinio laikotarpio) pabaigoje asmuo, atsakingas už gautinas sumas ir išankstinius apmokėjimus iki apskaitos tvarkos apraše nustatytos dienos kiekvienai gautinų sumų ir išankstinių apmokėjimų grupei parengia **gautinų sumų senaties žiniaraštį**.

2. Asmuo, atsakingas už gautinų sumų ir išankstinių mokėjimų apskaitą pagal parengtus ir iš kitų atsakingų skyrių ir subjektų gautus senaties žiniaraščius parengia **gautinų sumų ir išankstinių apmokėjimų vertės koregavimo žiniaraštį**.

3. Pagal patvirtintą gautinų sumų ir išankstinių apmokėjimų vertės koregavimo žiniaraštį, apskaitoje registruojamas nuvertėjimas, arba nuvertėjimo atkūrimas.

GAUTINŲ SUMŲ IR IŠANKSTINIŲ APMOKĖJIMŲ NUVERTĖJIMAS

Jeigu naudojamas kiekvienos gautinos sumos nuvertėjimo įvertinimo būdas, rekomenduojama įstaigos apskaitos politikoje (vadove ar tvarkos apraše) nurodyti gautinų sumų ir išankstinių apmokėjimų nuvertėjimo normatyvus, pagal kuriuos galima būtų skaičiuoti tikėtiną atgauti gautinų sumų vertę. Gautinos sumos pradelstų dienų skaičius pradedamas skaičiuoti nuo mokėjimo termino pabaigos, o ne nuo sąskaitos išrašymo dienos*. Pavyzdžiui:

Grupė	Įsiskolinimas pavėluotas gražinti				
	0 dienų	1 – 90 dienų	91 – 180 dienų	181 – 360 dienų	Daugiau kaip 361 diena
Nuvertėjimas					
Išankstiniai apmokėjimai	0 %	0 %	0 %	0 %	100 %
Gautinos sumos	0 %	10 %	25 %	50 %	100 %

*Tai yra rekomendacinio pobūdžio nuvertėjimo normos ir nuvertėjimas turi būti skaičiuojamas kiekvienai konkrečiai situacijai atskirai.

GAUTINŲ SUMŲ NUVERTĖJIMAS (3) – PAVYZDYS

Ketvirčio (ataskaitinio laikotarpio) pabaigoje asmuo, atsakingas už gautinas sumas ir išankstinius apmokėjimus, iki apskaitos tvarkos apraše nustatytos dienos kiekvienai gautinų sumų ir išankstinių apmokėjimų grupei parengia **gautinų sumų senaties žiniaraštį**, kuriame pateikiama tokia informacija:

Grupė	Išiskolinimas pavėluotas gražinti				
	0 dienų	1 – 90 dienų	91 – 180 dienų	181 – 360 dienų	Daugiau kaip 361 diena
Nuvertėjimas					
Gautinos sumos	10000	2000	1000	0	1000

GAUTINŲ SUMŲ NUVERTĖJIMAS (4) – PAVYZDYS

Asmuo, atsakingas už gautinų sumų ir išankstinių mokėjimų apskaitą, pagal parengtus ir iš kitų atsakingų skyrių ir subjektų gautus senaties žiniaraščius parengia **gautinų sumų ir vertės koregavimo žiniaraštį, kuriame pateikiama tokia informacija:**

Mokėtojas (pirkėjas)	Pavėluota 1–90 dienų		Pavėluota 91–180 dienų		Pavėluota 181–360 dienų		Pavėluota daugiau kaip 360 dienų	
	Balansinė vertė, Lt	Nuvertėjimas	Balansinė vertė, Lt	Nuvertėjimas	Balansinė vertė, Lt	Nuvertėjimas	Balansinė vertė, Lt	Nuvertėjimas
...	1800	200	750	250	0	0	0	1000
Iš viso:	1800	200	750	250	0	0	0	1000

Jeigu tai yra pirmas laikotarpis, kai registruojamas nuvertėjimas, registruojamos toks įrašas apskaitoje:

D 8709XXX Nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudos	1450 Lt
K 22XXX3 Gautinų sumų sukauptas nuvertėjimas	1450 Lt

GAUTINŲ SUMŲ NUVERTĖJIMAS (5) – PAVYZDYS

Kitą ataskaitinį laikotarpį asmuo, atsakingas už gautinų sumų ir išankstinių mokėjimų apskaitą, pagal parengtus ir iš kitų atsakingų skyrių ir subjektų gautus senaties žiniaraščius parengia **gautinų sumų ir vertės koregavimo žiniaraštį, kuriame pateikiama tokia informacija:**

Mokėtojas (pirkėjas)	Pavėluota 1–90 dienų		Pavėluota 91–180 dienų		Pavėluota 181–360 dienų		Pavėluota daugiau kaip 360 dienų	
	Balansinė vertė, Lt	Nuvertėjimas	Balansinė vertė, Lt	Nuvertėjimas	Balansinė vertė, Lt	Nuvertėjimas	Balansinė vertė, Lt	Nuvertėjimas
...	1800	200	750	250	0	0	0	0
Iš viso:	1800	200	750	250	0	0	0	0

Gautinų sumų sukauptas nuvertėjimo likutis praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – 1450 Lt, ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – 450 Lt, todėl registruojamas nuvertėjimo atkūrimas:

D 22XXX3 Gautinų sumų sukauptas nuvertėjimas	1000 Lt
K 8709XXX Nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudos	1000 Lt

Nuvertėjimo nurašymas

TURTO NUVERTĖJIMO NURAŠYMAS

- Turto nuvertėjimas nurašomas iš apskaitos tada, kai:
  - Turtas yra nurašomas iš apskaitos;
  - Turtas parduodamas;
  - Turtas perduodamas kitam VSS.
- Apskaitoje registruojamos operacijos:

Turto nurašymas:

K1XXXXX1 Ilgalaikio turto įsigijimo savikaina

D1XXXXXX4 Ilgalaikio turto sukauptas nusidėvėjimas

D1XXXXXX3 Ilgalaikio turto vertės sumažėjimas arba padidėjimas
arba

K2XXXXXX1 Trumpalaikio turto įsigijimo savikaina

D2XXXXXX3 Trumpalaikio turto nuvertėjimas

D8709XXX Nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudos

K70XXXXXX Finansavimo pajamos

D42XXXXX2 Finansavimo sumos (panaudotos)

TURTO NUVERTĖJIMO NURAŠYMAS (2)

Turto pardavimas:

Ilgalaikis turtas

K1XXXXX1 Ilgalaikio turto įsigijimo savikaina

D1XXXXXX4 Ilgalaikio turto sukauptas nusidėvėjimas

D1XXXXXX3 Ilgalaikio turto vertės sumažėjimas arba padidėjimas

D226XXXX Gautinos sumos už parduotas prekes, turtą, paslaugas

K74XXXXXX Prekių, turto, paslaugų pardavimo pajamos arba

D88XXXXXX Kitos veiklos sąnaudos Turto likutinei vertei:

K70XXXXXX Finansavimo pajamos

D42XXXXX2 Finansavimo sumos (panaudotos)

Trumpalaikis turtas

D226XXXX Gautinos sumos už parduotas prekes, turtą, paslaugas

K74XXXXXX Prekių, turto, paslaugų pardavimo pajamos

K2XXXXX1 Trumpalaikio turto įsigijimo savikaina

D2XXXXXX3 Trumpalaikio turto nuvertėjimas

D87XXXXXX Parduotų ir sunaudotų atsargų savikaina

K70XXXXXX Finansavimo pajamos

D42XXXXX2 Finansavimo sumos (panaudotos)

TURTO NUVERTĖJIMO NURAŠYMAS (3)

Turto perdavimas kitam subjektui:

K1XXXX1 Ilgalaikio turto įsigijimo savikaina

D1XXXXX4 Ilgalaikio turto sukauptas nusidėvėjimas

D1XXXXX3 Ilgalaikio turto vertės sumažėjimas arba padidėjimas
arba

K2XXXXX1 Trumpalaikio turto įsigijimo savikaina

D2XXXXX3 Trumpalaikio turto nuvertėjimas

D42XXXX3 Finansavimo sumos (perduotos)

Nuvertėjimo nuostolių poveikis subjekto rezultatams

KAIP NUVERTĖJIMO NUOSTOLIAI VEIKIA SUBJEKTO REZULTATUS

Jeigu nuvertėjimo nuostoliai apskaičiuojami turtui, kuris įsigytas iš finansavimo sumų, poveikio subjekto rezultatams nėra. Šiuo atveju vienu metu yra patiriamos nuvertėjimo sąnaudos ir finansavimo pajamos, kurios susidengia tarpusavyje ataskaitinio laikotarpio pabaigoje.

Pavyzdys

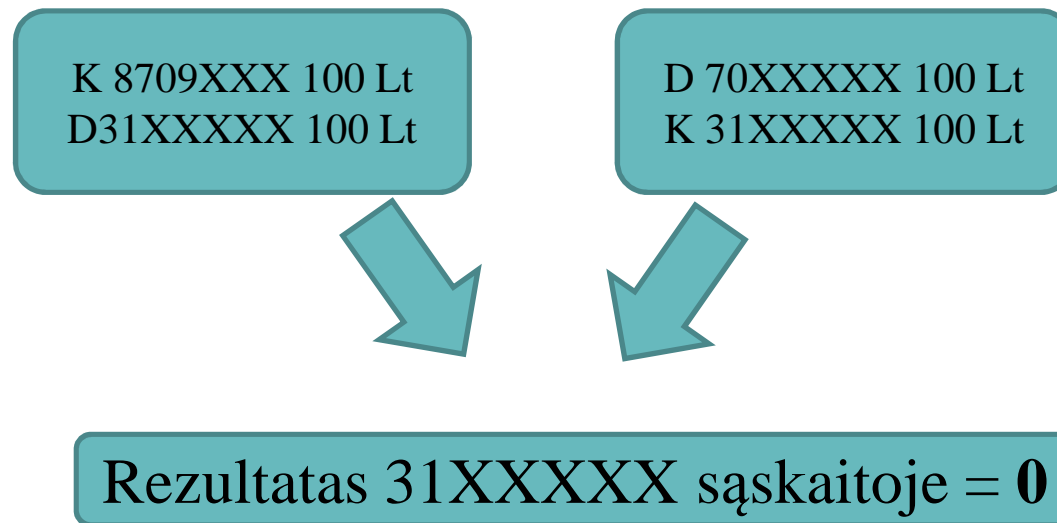
D 8709XXX Nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudos 100 Lt

K 1XXXXX3 Ilgalaikio turto vertės padidėjimas arba sumažėjimas 100 Lt

K 70XXXXXX Finansavimo pajamos 100 Lt

D 42XXXXX2 Finansavimo sumos (panaudotos) 100 Lt

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje registruojama sąnaudų ir pajamų uždarymo operacija:

KAIP NUVERTĖJIMO NUOSTOLIAI VEIKIA SUBJEKTO REZULTATUS

Jeigu nuvertėjimo nuostoliai apskaičiuojami turtui, kuris įsigytas **ne iš finansavimo sumų**, subjekto ataskaitinio laikotarpio rezultatas mažėja paskaičiuotų nuvertėjimo nuostolių suma.

Pavyzdys

D 8709XXX Nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudos 100 Lt

K 1XXXXXX3 Ilgalaikio turto vertės padidėjimas arba sumažėjimas 100 Lt

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje registruojama sąnaudų ir pajamų uždarymo operacija:

K 8709XXX 100 Lt
D31XXXXX 100 Lt

Rezultatas 31XXXXX sąskaitoje debeto pusėje = **100 Lt**